

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

September 2025

Ključni poudarki¹

- Primanjkljaj državnega proračuna brez interventnih ukrepov je v prvih osmih mesecih letos znašal okoli -1,0 mrd EUR, medtem ko je bil v enakem obdobju lani skoraj izravnal. Povišanje primanjkljaja je bilo po veljavnem proračunu sicer predvideno. V celem letu naj bi znašal primanjkljaj brez interventnih ukrepov okoli -1,9 mrd EUR, medtem ko je lani znašal okoli -0,2 mrd EUR.
- Letošnje povečanje primanjkljaja je izključno posledica višje tekoče porabe. Njena rast je široko osnovana, skladno s pričakovanji k njej največ prispevajo višji stroški dela ob spremembi plačnega sistema. Ob tem je rast prihodkov zastala, deloma zaradi umiritve gospodarske aktivnosti, deloma zaradi nadaljnjega upada prihodkov iz evropskih sredstev. Interventni ukrepi imajo letos zanemarljiv učinek na skupni saldo državnega proračuna. Ukrepi za sanacijo poplav so v prevladujoči meri financirani z namenskimi viri, ukrepi za blažitev posledic epidemije in druginje pa so se lani iztekli.
- Priprava proračunov za leti 2026 in 2027 je v zaključni fazi. Vlada mora predloge proračunskih dokumentov do konca septembra poslati v oceno Fiskalnemu svetu in v sprejetje Državnemu zboru. Trenutni podatki nakazujejo, da bo realizacija porabe za leto 2025 znova odstopala od veljavnega proračuna.
 - Realistična osnova za pripravo proračuna: Izkušnje zadnjih štirih let kažejo, da so bili proračunski odhodki brez interventnih ukrepov v povprečju približno 750 milijonov evrov nižji od ocen, ki so bile podlaga sprejetih proračunov za naslednje leto. Ta razlika torej ni posledica naslavljanja posledic različnih šokov z interventnimi ukrepi – kot prikazujejo vlade – temveč odraz neustreznega načrtovanja redne javne porabe.
 - Posledice nerealističnega načrtovanja: Precenjevanje načrtovane porabe prinaša številne težave: (1) zmanjšuje verodostojnost in dolgoročno slabi zaupanje v državni proračun kot osrednji dokument ekonomske politike; (2) spodbuja manj odgovorno porabo, saj omogoča porabo vnaprej načrtovanega »viška« za ad hoc projekte; (3) otežuje prikaz dejanske slike razpoložljivih in potrebnih sredstev, kar lahko vodi v neustrezne odločitve ekonomske politike ter (4) slabi dolgoročno načrtovanje in prelaga resno razpravo o dolgoročnih izzivih na prihodnje vlade.
 - Pomen verodostojnega pristopa: Proračunsko načrtovanje bi moralo biti previdno in zagotoviti prostor za odziv na morebitne manj ugodne makroekonomske razmere. V času negotovih gospodarskih razmer in velikih dolgoročnih izzivov je realno in preudarno načrtovanje proračuna nujno tudi za zagotovitev preglednega in učinkovitega upravljanja javnega denarja.

¹ Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 1. 9. 2025.

Državni proračun januar-avgust 2025

- Državni proračun je imel v prvih osmih mesecih letos -1.031 mio EUR primanjkljaja (brez interventnih ukrepov), medtem ko je primanjkljaj v enakem obdobju lani znašal -62 mio EUR. Povišanje primanjkljaja je bilo po veljavnem proračunu sicer predvideno, in sicer naj bi v celem letu znašal okoli -1.850 mio EUR (v letu 2024: okoli -200 mio EUR).
- Glede na proračunske projekcije za celo leto dosedanja realizacija zaostaja tako pri prihodkih kot odhodkih. Prevladujoči razlog za to je na strani prihodkov poleg upočasnjene rasti gospodarske aktivnosti predvsem manjše črpanje evropskih sredstev od predvidenega, ki se na strani odhodkov odraža zlasti v občutnem zaostajanju investicijske porabe.

Prihodki:

- Prihodki (brez interventnih ukrepov) so bili v prvih osmih mesecih leta medletno višji za 0,8 %, medtem ko je rast v enakem obdobju lani znašala 7,3 %.
- Ključni razlog za letošnjo slabšo dinamiko prihodkov so nižji prihodki od davka na dohodek pravnih oseb. Medletni upad je predvsem posledica visoke osnove, saj je bil lani poračun med najvišjimi, odkar so razpoložljivi podatki. Mesečne akontacije so letos sicer podobno visoke kot lani.
- K skromnejši rasti prihodkov od dohodnine glede na enako obdobje lani prispeva nižja rast mase bruto plač in s tem dohodnine od dohodka od zaposlitve. Upočasnitev izhaja tudi iz dejstva, da so bili letos dohodninski razredi usklajeni z inflacijo, v lanskem letu pa ne. Dodaten razlog za nižjo rast prihodkov od dohodnine so nižji prihodki od dohodnine od dejavnosti. Tudi to je posledica visoke osnove iz lani, ko je bil poračun med najvišjimi doslej.
- Rast prihodkov od DDV je podobna kot v enakem obdobju lani, medtem ko so prihodki od trošarin medletno nižji že od začetka lanskega leta.
- Prihodki od evropskih sredstev so bili medletno za okoli petino nižji zaradi počasnega črpanja sredstev iz finančne perspektive 2021-2027. Po projekcijah veljavnega proračuna naj bi se letos sicer povišali za skoraj 70 %.
- Po veljavnem proračunu za letos naj bi se prihodki (brez upoštevanja interventnih ukrepov) v celem letu 2025 povečali za 5,1 %. Za uresničitev projekcij bi morala njihova medletna rast v preostanku leta znašati okoli 13 %

Odhodki:

- Rast odhodkov (brez interventnih ukrepov) je v prvih osmih mesecih leta znašala 11,4 %, medtem ko so bili v enakem obdobju lani višji za 7,1 %.
- K rasti so največ prispevali stroški dela, ki so bili medletno višji za desetino zaradi začetka uvajanja novega plačnega sistema. Pričakujemo, da se bo njihova rast še dodatno okrepila zaradi naslednje uskladitve, predvidene v oktobru.

- Pomembno so k rasti prispevale še obresti,² transfer za izvajanje javne službe v linijskem prometu in za okoli desetino višji izdatki za blago in storitve ter transfer v ZPIZ.
- Investicije so bile podobne kot v enakem obdobju lani, kar je kljub upoštevanju običajne dinamike tekom leta precej manj od projekcij, po katerih naj bi se v celem letu povišale za skoraj 60 %. Medletno višje so investicije na področju obrambe, nasprotno so se vidno znižale investicije v cestno in železniško infrastrukturo. Pomemben del investicijske aktivnosti države poteka izven državnega proračuna, tudi preko proračunskih skladov. Slednji so letos povečali obseg investicijske porabe za dve tretjini na 330 mio EUR, kar je približno polovica vrednosti letošnjih investicij, realiziranih preko državnega proračuna.

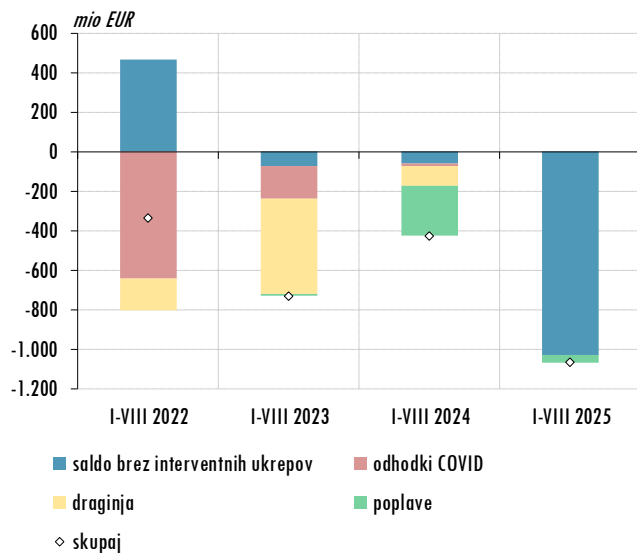
Tabela 1: Državni proračun

v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	I-VIII 2024					I-VIII 2025					I-VIII 25 glede na I-VIII 24, v %		I-VIII 25 glede na I-VIII 24	
	skupaj	COVID	druginja	poplave	brez interv. ukrepov	skupaj	COVID	druginja	poplave	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov
Prihodki	9.176	...	...	167	9.009	9.299	...	...	221	9.078	1,3	0,8	123	69
DDV	3.476	...	...	...	3.476	3.616	...	...	...	3.616	4,0	4,0	140	140
Trošarine	1.090	...	...	...	1.090	1.076	...	...	...	1.076	-1,3	-1,3	-14	-14
Dohodnina	1.308	...	...	...	1.308	1.395	...	...	...	1.395	6,6	6,6	86	86
DDPO	1.309	...	...	77	1.232	1.134	...	...	115	1.019	-13,4	-17,3	-175	-213
EU sredstva	492	...	...	...	492	398	...	...	...	398	-19,1	-19,1	-94	-94
Nedavčni	616	...	...	79	537	522	...	...	...	522	-15,3	-2,9	-94	-15
Drugi prihodki	885	...	...	11	874	1.160	...	...	106	1.054	31,1	20,6	275	180
Odhodki	9.603	12	102	419	9.071	10.367	...	...	258	10.109	8,0	11,4	764	1.038
Stroški dela skupaj	2.881	0	...	0	2.881	3.188	...	...	0	3.188	10,7	10,7	307	307
Tr. posam. in gospodinjstvom	1.337	3	0	15	1.319	1.350	...	...	...	1.350	1,0	2,3	13	31
Izdatki za blago in storitve	1.025	3	4	127	891	1.029	...	...	4	1.025	0,4	15,1	4	134
Investicije	694	0	...	29	665	691	...	...	33	659	-0,4	-0,9	-3	-6
Tekoči transferi v ZPIZ	1.112	...	...	...	1.112	1.215	...	...	...	1.215	9,3	9,3	103	103
Subvencije	467	1	97	73	296	338	...	...	0	337	-27,7	14,1	-129	42
Obresti	574	...	...	...	574	673	...	...	...	673	17,2	17,2	99	99
Plačila sredstev v Proračun EU	404	...	...	...	404	476	...	...	...	476	17,7	17,7	71	71
Tekoči transferi v ZZS	264	...	...	...	264	290	...	...	...	290	9,9	9,9	26	26
Rezerva	442	...	...	167	274	515	...	...	221	294	16,7	7,2	74	20
Drugi odhodki	404	4	...	8	392	601	...	...	...	601	48,8	53,6	197	210
Saldo	-427	-12	-102	-252	-62	-1.068	...	...	-37	-1.031			-641	-969

Vir: MF, preračuni FS.

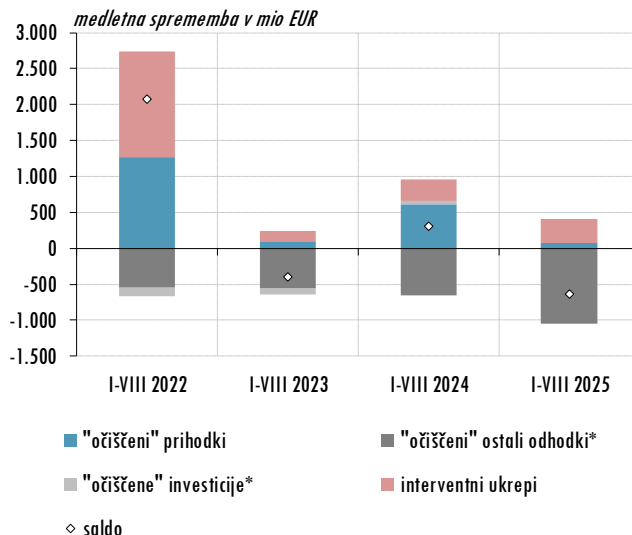
² Povečanje plačil odraža zlasti razmeroma visoko izdajo obveznice RS93 v lanskem letu (skupaj 2,75 mrd EUR) s kuponsko obrestno mero 3 %, izplačilo obresti pa je prvič zapadlo letos.

Slika 1: Saldo državnega proračuna

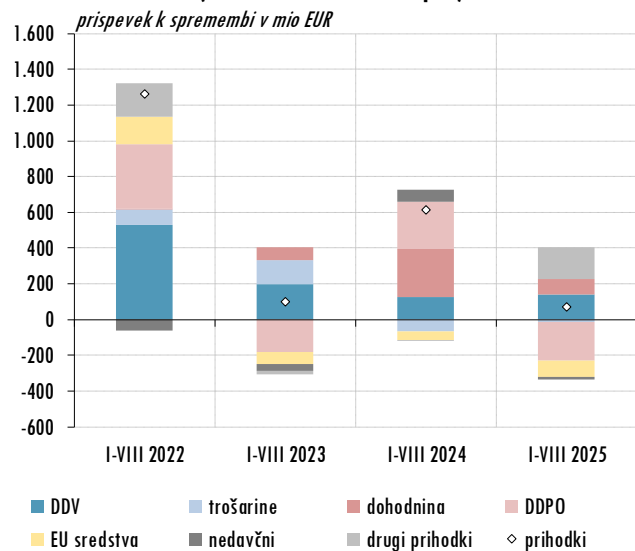
Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

Slika 3: Dejavniki spremembe prihodkov (brez interventnih ukrepov)

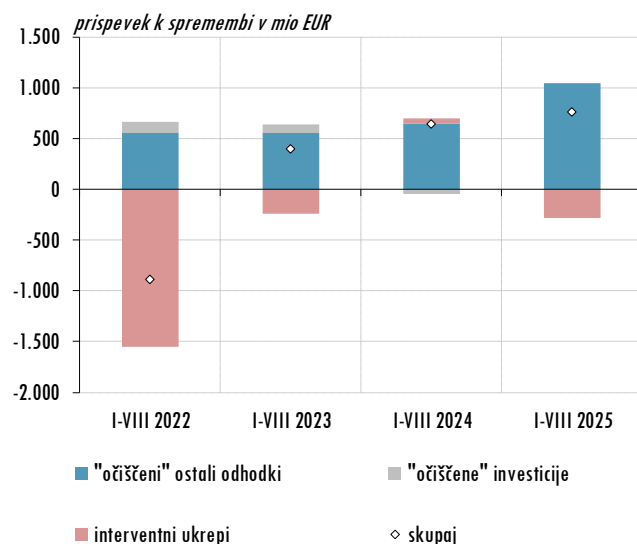
Vir: MF, preračuni FS.

Slika 4: Ključni davčni prihodki* (brez interventnih ukrepov)

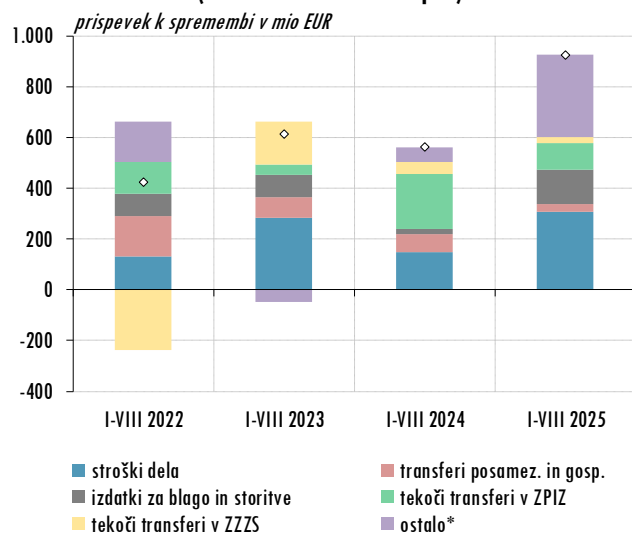
Vir: MF, preračuni FS. Opomba: * DDV, trošarine, dohodnina, DDPO.

Slika 5: Dejavniki spremembe odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 6: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez interventnih ukrepov)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, drugi odhodki.

Sklad za obnovo

- Prilivi v Sklad za obnovo so v prvih osmih mesecih leta znašali okoli 220 mio EUR zaradi plačila davka na bilančno vsoto bank in višje stopnje davka na dohodek pravnih oseb. Sklad je konec avgusta razpolagal z okoli 630 mio EUR. V sklad bo do konca leta vplačan še dobiček SDH za leto 2024 v višini 85 mio EUR ter glede na veljavni proračun še okoli 80 mio EUR iz naslova višje stopnje davka na dohodek pravnih oseb.
- V osmih mesecih je bilo iz sklada izplačanih 124 mio EUR, glavčina za nadomestitveno gradnjo (51 mio EUR), lokalno infrastrukturo (29 mio EUR), državno cestno infrastrukturo (25 mio EUR) in za sanacijo vodne infrastrukture (10 mio EUR). Poleg sredstev sklada je bilo za obnovo izplačanih še okoli 37 mio EUR iz integralnih sredstev državnega proračuna, v prevladujoči meri financiranih s sredstvi Solidarnostnega sklada EU.
- V prvih osmih mesecih leta je bila tako za obnovo skupaj realizirana le okoli četrтина vseh predvidenih letošnjih odhodkov, ki naj bi po razpoložljivih programih³ znašali skoraj 600 mio EUR.

³ Razpoložljivo na <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/ukrepi-drzave-za-pomoc-po-poplavax-avgusta-2023/financiranje-obnove/>.